

SEVNICA

Zakladnica doživetij

Sedanjost...

Občina Sevnica

Površina: 272km²
Prebivalcev: 17726
10 krajevnih skupnosti
114 naselij
Najvišja točka:
Veliko Kozje, 993m
Najnižja točka:
Kladje, ob Savi 162m

Kolofon

Založnik, oblikovanje,
priprava vsebine in
fotografije:

KŠTM

SEVNICA

Tisk: Mohorjeva d.o.o.
Naklada: 5000 izvodov

Sevničani smo že pred mnogimi stoletji odkrili ta kotiček na sotočju reke Save in Mirne. Najprej smo se tu ustavili le za kratek čas. Grozeče nevarnosti so nas prisilile, da smo bili ves čas na preži. Opazovali smo spremembe v okolici, se vzpenjali na okoliške razgledne vrhove, da bi že od daleč opazili, od kod nam pretijo nevarnosti. Namesto hudih slutenj smo opazili čudovite travnike, gozdove, reke in potoke... Skratka naravo, ki nam je s svojim milim podnebjem zelo godila.

Vse do danes smo se obdržali na tem nam ljubem kraju. Spremenilo se je marsikaj, a bistvo je ostalo enako, očem skrito. Narava, polna skritih kotičkov, ki čakajo, da jih odkrije pogled in začutijo bitje srca raziskovalca.

Vse do danes
smo se obdržali
na tem nam
ljubem kraju.

Ohraniti ta košček raja ni bilo enostavno. Mogoče največja preizkušnja se je zgodila v času, ko so naokrog lomastili še Ajdi. To so bila še kar smešna bitja, na videz zelo podobna nam ljudem, le precej večji in neizmerno močnejši so bili. Sama sreča, da njihova pamet ni rasla z njihovo močjo. Bili so tako neizmerno močni in veliki, da so lahko pojedli za cel hlev živine. Po stari navadi so se pogosto zatekali h kraji. Dokler je bilo živeža dovolj za vsa lačna usta, smo samo malo robantili, pa še to bolj zaradi lepšega, kot zaradi česa drugega. Nato so prišla leta suhih krav. Komaj smo se preživljali. Neko jesen pa se napravi kopica Ajdov, da nam izropa ozimnico. Sreči in bistrournosti se lahko zahvalimo, da smo tisti večer ugnali topoumneže. Prestrašili smo jih tako, da se jim je kar kadilo za petami.

Kljub temu da so bili Ajdi počasnih misli, so po daljšem premisleku spoznali, da jih ni prestrašil strah, temveč mi. Sevničani! Sklenili so maščevanje. Nabrali so cel kup skalovja in hoteli z njim, pri današnjem Logu, zaježiti Savo tako, da bi nas vse poplavela. Bili so že čisto blizu Save, ko se je zgodilo. Od nekod sta priletela dva škrjančka. Začela sta peti in frfotati okrog njihovih glav tako, da je šlo skozi ušesa. Ajdi, ki so imeli polne roke skal, niso več zdržali. Spustili so jih, da bi se pognali za škrjancema, a skale so bile hitrejšee in so jih pokopale pod seboj. Še danes so tam, Ajdov pa od tistih časov ni bilo več na spregled. Za njimi so ostala samo še imena: Ajdovski gradec, Ajdovska peč...A škrjančka sta si s svojim pogumom prislužila mesto na sevniškem krajevnem grbu.

Sevnica, zakladnica doživetij

Naravno stičišče mnogih svetov

Sevnica je Slovenija v malem. Od severa in severozahoda nas objemajo naši »vršaci«: Bohor, Lisca, Lovrenc in Veliko Kozje, ki se proti jugu spustijo v Dolenjsko gričevje. Niso sicer vršaci v pravem pomenu besede, vendar so ravno dovolj veliki, da prestrežejo ostre severne vetrove.

Na sončni strani Posavskega hribovja imamo zaradi tega milo podnebje. Živimo na kraju, kjer se stikajo trije svetovi: panonski, kraški in predalpski svet. Narava nam je pokazala, kaj pomeni biti radodaren.

Skozi ta svet si je pot urezala najdaljša slovenska reka Sava. Tukaj je sprostita svojo moč in v čudovitih ravninskih okljukih odložila rodovitno prst, iz katere pridelujemo hrano za dušo in telo. Na teh ravninah smo zgradili za nas tako preproste in samoumevne shrambe na prostem – kozolce. Slovensko posebnost, ki daje pokrajini poseben pečat. Na kraju, kjer Sava naredi enega svojih največjih okljukov, domujejo potomci kavsarjev. Svoje zanimivo ime so dobili po kavsih, s katerimi so lovili les, ki je plaval po Savi.

Skoraj v središču sevniške pokrajine se Savi pridruži reka Mirna. Njeno tiho nasprotje. Skupaj sta ustvarili sotočje, naravno križišče, kjer se že od nekdaj ustvarjajo usode vseh nas.

Živimo na kraju, ker se stikajo trije svetovi. Narava nam je pokazala, kaj pomeni biti radodaren!

Sevniška klima je že v preteklosti slovela po svojem ugodnem vplivu na počutje. Tako smo še vse do druge svetovne vojne vsako poletje gostili goste iz bližnjega Zagreba. Čofotali so v reki Savi in pohajkovali po okoliških hribih. Mir in gostoljublje sta jih napolnila z energijo, tako da so se v mestni vrvež vrnili polni elana, pripravljeni na nove izzive.

Srca sevniške kulture

Grad Sevnica, Lutrovska klet in Ajdovski gradec

Sevniška tla so prepredena z gradovi in dvorci. Na mnogih gričih govorijo svojo zgodbo preteklosti samo še osamljene razvaline, ponekod samo še posamezni kupi kamenja. Najbolj je zobu časa uspel kljubovati sevniški biser. Grad Sevnica! Vzdignjen nad staro mestno jedro nas je dolgo varoval pred osvajalci z vzhoda. Sedaj je mestu čudovit okras in ohranja spomin na stare čase trubadurjev, vitezov in skrivnostnih princes. Grad Sevnica je središče kulturnega dogajanja. Zaljubljeni se lahko na njem prav po grajsko poročite. Za vaše malčke poskrbi sam baron Moscon. Otrokom je že izdal marsikatero grajsko skrivnost. Samo tisto o grajskih zlatnikih pa... Ups! Poleg gradu stoji na grajskem pobočju tudi Lutrovska klet. Nekoč protestantska molilnica, danes pa čudovit ambient za malo resnejšo glasbo. V njej naj bi prevajal Sveto pismo v nam razumljiv jezik sam Jurij Dalmatin, medtem ko je njegov somišljenik Primož Trubar maševal nedaleč stran odtod. V Loki pri Zidanem Mostu je povzdigoval svoj glas proti zidavi cerkva. Če je bila v preteklosti zidava cerkva kamen spotike, nam danes njihovo neverjetno število na neštetihi gričih jemlje sapo. Lahko se le čudimo moči vere. Naša radovednost nam je na vzpetini nedaleč stran od Sevnice, nad vasjo Vranje, razkrila Ajdovski gradec. Zgodnje krščansko naselbino, staro kar tisočletje in pol. Nekoč so jo požgala barbarska ljudstva. Danes smo jo uredili kot arheološki park.

Grad Sevnica! Biser, ki vas popelje v čas vitezov, trubadurjev in skrivnostnih princes.

V času hrvaško-slovenskega kmečkega upora leta 1573 se je grad za razliko od mnogih drugih izognil uničenju.

Tedanji zakupnik gradu baron Boltežar Lamberg je Ilijo Gregorića, vodjo upora, in njegovih več sto puntarjev sprejel in jih pogostil. Tudi sicer je Lamberg veljal za prijaznega gospodarja svojih podložnih kmetov.

Sprehod, poln presenečenj

Botanične redkosti, vinogradi in sadovnjaki

Vsako leto nam konec marca in v začetku maja gozdovi in travniki namenijo čudovito kuliso modrih cvetov Clusijevega svišča na Lovrencu in rumenih cvetov Azalee pontice na rastiščih nad Boštanjem in Vrhku nad Tržiščem. Zaščitena rastišča so namenjena čudenju lepoti narave, o katerih človek lahko le sanja.

Le korak v stran in že stopate po najlepših vaseh. Leskovec, Razbor in Škovec! Slikovite hribovske vasi, čudoviti razgledi, prijazni ljudje... Mestne odtujenosti tu ljudje ne poznajo, če bi jo, jih že davno ne bi bilo več.

Narava in človek sta združila domišljijo in znoj. Nastal je Malkovec. Naravni amfiteater, zasajen z vinsko trto. Človek se ne more načuditi tej volji, ki žene ljudi v ta breg. V jeseni vas pričaka v času trgatve širok nasmeh na gospodarjevem licu. Trud je poplačan. Od tu prihajajo najboljši pridelovalci cvička, kralji cvička.

Na levem bregu Save, na prijetnih ravninah nad Blanco, rastejo največji sadovnjaki v Sloveniji. Da je tu spoj zemlje in neba še posebej primeren za sadjarstvo, je nakazala že stara sevniška sorta jabolk. Sevniška voščenka, specialiteta, ki v preteklosti ni manjkala na nobenem evropskem dvoru.

*Slikovite hribovske vasi,
čudoviti razgledi, prijazni
ljudje...*

Lovrenc je bil otroček, ki je z mamo živel v vasi Jurklošter. V času, ko je velik del Evrope trepetal pred turško nevarnostjo, se je zgodilo, da sta z mamo bežala pred Turki.

Mama je zbolela in žalostno preminila. Lovrenc je ostal sam. K sebi ga je za pastirja vzel kmet, ki pa je z njim slabo ravnal. Pasel je ovce na pobočjih današnjega Lovrenca. Nekega dne v mrzli zimi je moral pomagati pri delu v gozdu. Zelo se je prehladil, zbežal od gospodarja in žalostno umrl pred današnjo kapelo sv. Lovrenca. Posijalo je sonce, okoli njega pa je zrasel encijan.

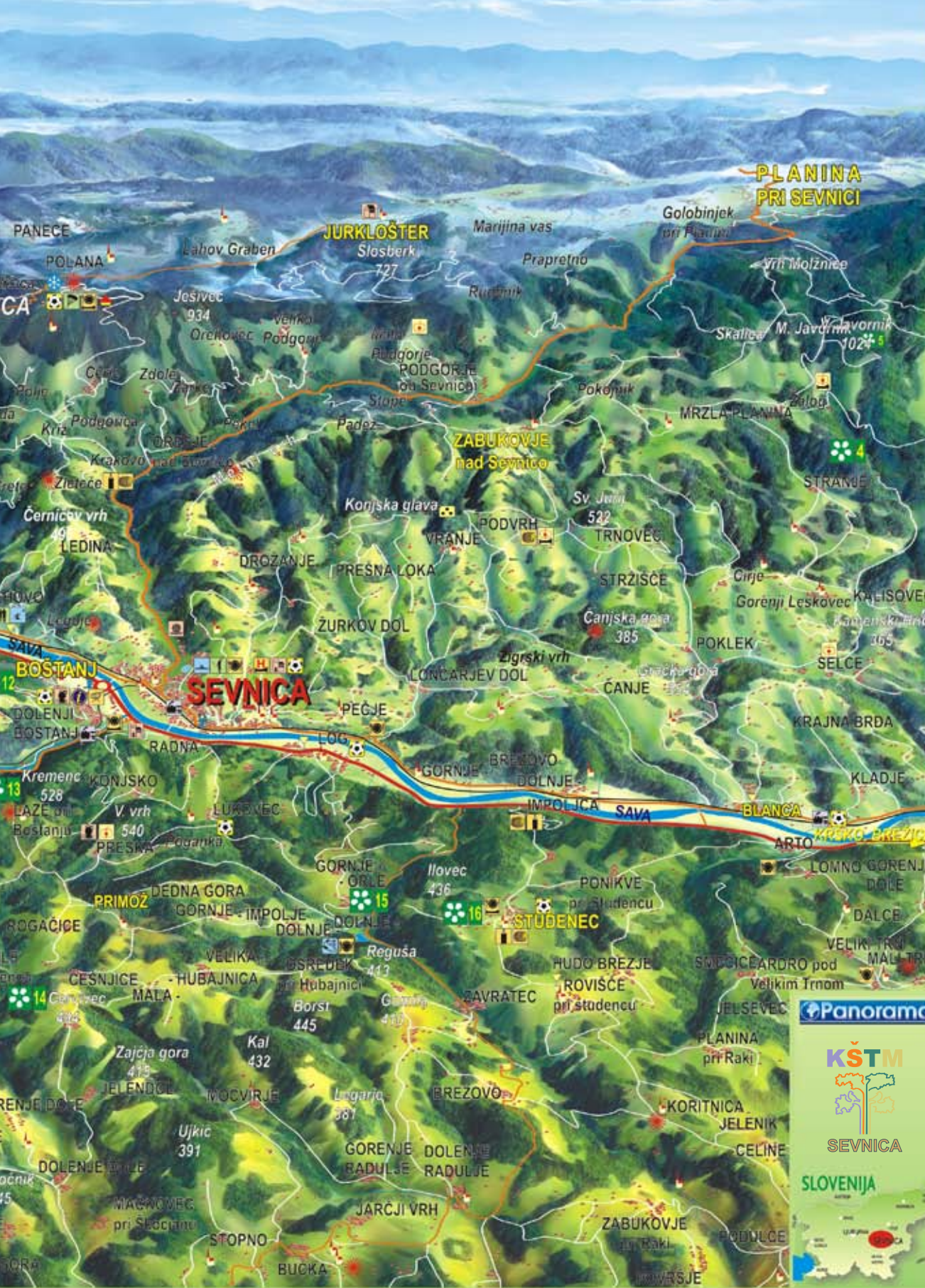

LEGENDA

turistične informacije	policijska postaja	gostilna	turistična kmetija
bencinski servis	naravna zanimivost	gostilna s prenočiščem	izletniška kmetija
železniška postaja	razgledna točka	pijača	vinska klet
zdravstveni dom	hotel	trgovina	vinotoč

Naravne znamenitosti
in naravne vrednote

1. Veliko Kozje - skalovita pobočja, cvetje in domovanje gamsa
2. Lovrenc nad Okroglicami nahajališče Clusijevega svišča
3. Ruda pod Liso najdebelejši hrast v občini Sevnica
4. Slapovi Bojance
5. Bohor - mogočni gozdovi in rastišča navadne jarice
6. Radeče - Gašperjev kostanj
7. Leskovec nad Šentjanžem 400 let stara lipa ob cerkvi
8. Nunski log pri Krmelju lipa in brin
9. Krmelj - Tagbau
10. Vrhek nad Tržiščem nahajališče rumenega sleča ali azaleje
11. Dob na Lepem Dobu
12. Boštanj - nahajališče rumenega sleča ali azaleje
13. Vranja peč pod Lazami
14. Slap Jasenk
15. Doljnje Impolje najdebelejša bukev v Posavju (Ruparjeva bukev)
16. Ilovec nad Studencem zrasli bukvi

arheološko najdišče	samostan	športno igrišče	smučarsko središče
spomenik	mlin	tenis	kopališče
grad	prodaja izdelkov dom. obrti	jadralno padalstvo	ribolov
razvaline gradu	planinska koča	naravoslovna pot	

Panorama

KŠTM

SEVNICA

SLOVENIJA

Obrnite svet na glavo

Kolesarjenje, padalstvo, pohodništvo in čolnarjenje

Pravijo, da je adrenalin najboljšo zdravilo. Kolo pod sabo ali padalo, zmaj nad sabo... Le nasvet: "Pogled uprte naravnost naprej. Šele, ko boste spet varno na trdnih tleh, se razglejte nazaj." Ustnice se vam bodo razglele v nagajiv nasmeh... in srce bo hotelo še!

Vsem tistim, ki prisegate na trdna tla pod nogami, bo srce zaigralo ob raziskovanju nešteti planinskih in tematskih poti, s katerimi je prepredena veriga vrhov vse od Bohorja, Lisce, Lovrenca in Velikega Kozja. Narava vas bo obdarila s čudovitimi panoramami in svežim zrakom... Če boste napeli oči in ušesa, boste opazili srnjo družino ali celo divjega zajca.

Potrpežljivi se lahko na rekah Savi in Mirni preizkusijo v ribarjenju, muharjenju ali celo lovu na soma. Romantikom pa priporočamo čolnarjenje po ukročenem toku reke Save. Med nežnim pozibavanjem čolna boste lahko svoji dragi razložili čisto vse!

Ko napolnite dušo, privoščite telesu nežno razvajanje. Pripravljene boste obrniti svet na glavo.

Ko napolnite dušo, privoščite telesu nežno razvajanje. Pripravljene boste obrniti svet na glavo.

Lisca pozimi mnogim Sevničanom omogoča prve zavoje na snežnih strminah. Poleg krajše in položnejše proge, ki občasno deluje še danes, je včasih delovala še daljša in strmejša. Strmina "Baumkircher" je jemala sapo in dih še tako izurjenim smučarjem. Še zdaj se vsako zimo kdaj pa kdaj po "celcu" pokaže sled adrenalina železnega domačina, ki se strmini enostavno ne more upreti.

Okus po domačem

Cviček, modra frankinja, sevniška salama in domač sir

Sevniška salamijada je mati vseh salamijad. Že vse od leta 1962 se vsako leto, na dan mučenikov, v stari trški gostilni zberejo salamarji z vseh koncev in krajev. Vsak prinese po svoji skrivnostni recepturi svojo najboljšo. Stroga komisija se vsako leto sooča s težjo nalogo... A vsako leto razglasi najboljšo. Salamo vseh salam.

Zraven odlične salame vam ponudimo odlično vino. V naših krajih najdete kar dve vinski cesti. Gornjedolenjsko vinsko cesto, znano po najboljšem cvičku, in Bizeljsko-sremiško vinsko cesto, znano po odlični modri frankinji. Cesti vodita skozi neštete gričke, posejane z vinogradi. Tu se iz zidanic še danes sliši pesem in dobra volja.

Svež domač sir bo poleg domačega kruha zadovoljil še tako zahtevne brbončice. Okus bo zaokrožila domača puhla, sevniška posebnost po receptih babic izpod Lisce.

Tudi za ljubitelje vodnega življa je poskrbljeno, saj bistri potočki v svojem toku skrivajo nemalo ribogojnic, v katerih prednjači potočna postrv. Ponekod vam nudijo, da si jo ulovite kar sami. Za vse to je vredno zaviti z glavnih poti in se ustaviti na kakšni turistični kmetiji. Domača hrana, prijazni ljudje in čudovita narava vam bodo napolnili dušo in telo. Z nasmeškom na obrazu in prijetnim ščemenjem v trebuhu boste pripravljeni na nov dan.

Zraven odlične salame vam ponudimo odlično vino. Tu se še danes sliši pesem in dobra volja.

*Kdor vino če piti
Naj prosi Boga
De zdravje in pamet
To pravo nam da
Ne tep se ne kregaj
Ne žali ljudi
Le misli kak se takim godi
Po pameti ga pi
Pa ne hodi postran
De se v graben ne zverneš
Po blat ne vališ
Le misli kako se
Iz takim godi
Ker skorej vso pamet zgobi*

V zakladnici doživetij

Pomlad

Dogodki

Ogled naravnih rastišč encijana in azaleje, ki zacvetijo konec aprila

Sevniški kolesarski maraton

Príreditve

Kresovanje v Boštanju, 30. april

Avtomobilska gorska dirka za Evropski pokal Petrol Sevnica

Gorski tek na Lisco in tradicionalno prvomajsko srečanje na Lisci

Šege in navade

Postavljanje mlaja na tradicionalen način na Blanci

Dogodki

Dirka oldtajmerjev za Pokal Malkovca

Skok na Lisco, rekreativna gorsko kolesarska dirka

Lisca poje, srečanje pevskih zborov na Lisci

Kmečki praznik, Tržišče

Kitarijada starih bendov in glasbe, Sevnica

Príreditve

Sevniško grajsko poletje Srednjeveški dan
Aspekta - Likovno srečanje
Atrium Night - večer elektronske glasbe
...koncerti, razstave, gledališče...

ŠentRockJanž, Rock v Šentjanžu

Srečanje harmonikarjev, Studenec

Knap`n`fest - festival športa in glasbe, Krmelj

Gasilske in vaške veselice po vaseh v občini Sevnica

Šege in navade

Telška žetev, Telče
Sestavljanje voza, Blanca

Druženje s konjeniki, Šentjanž

Poletje

V Boštanju poteka tradicionalno kresovanje. Člani društva Mladi Boštanj so s pomočjo krajanov postavili najvišji in največji kres na svetu. V višino je meril neverjetnih 43,44 metrov. Njegova prostornina je bila kar 1715,7 kubičnih metrov. Z njim so se krajanje Boštanja vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov. Kres je zagorel na večer 30. aprila 2007.

Ustvarjamo spomine

Jesen

Dogodki

Vinogradniške trgatve in martinovanja ob Bizeljsko-sremiški in Gornjedolenjski vinski cesti

Priveditve

Bučarijada - festival kulinarike, Šentjanž

Šege in navade

Grabljenje listja in hoja po gozdni poti, Tržišče

Dogodki

Novoletni nočni pohod z baklami iz Krmelja na Kamenško

Pohod na Lisco na pustno nedeljo z licitacijo krač in salam pri sv. Joštu.

Žive jaslice, Šmarčna

Svetleče jaslice, Tržišče

Priveditve

Tradicionalna salamijada na dan mučenikov v stari trški gostilni Vrtovšek v Sevnici.

Silvestrovanje na prostem v Sevnici in Krmelju

Zima

Sevniška salamijada je mati vseh salamijad. Prirejamo jo že vse od leta 1962. Salamijada vsako leto poteka na dan mučenikov v stari trški gostilni. Ženskam je vstop prepovedan. Udeležijo se jo lahko le v primeru, da "častijo" štefan vina na vsako mizo. Do sedaj je zbrala pogum samo ena in se zapisala v srca vseh ljubiteljev salame in dobre kapljice.

DOŽIVLJAJ,
turistična agencija
Posavje

Turistična agencija Doživljaj Posavje
Dolenji Boštanj 80, 8290 Sevnica
+38651 680 287
+3867 81 654 62

www.dozivljaj.si www.kstm.si